

Овај интерно пречишћен текст је незванична верзија Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима која обухвата:

- 1) Одлуку о утврђивању Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима („Службени гласник РС“, бр. 93/12),
- 2) Одлуку о измени Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима („Службени гласник РС“, бр. 123/12),
- 3) Одлуку о измени Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима („Службени гласник РС“, бр. 116/14),
- 4) Одлуку о изменама и допунама Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима („Службени гласник РС“, бр. 4/16),
- 5) Исправку Одлуке о изменама и допунама Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима „Службени гласник РС“, бр. 4/16 (Службени гласник РС“, бр. 41/16),
- 6) Одлуку о изменама Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима („Службени гласник РС“, бр. 111/17),
- 7) Одлуку о изменама Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима („Службени гласник РС“, бр. 4/19),
- 8) Одлуку о изменама Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима (Службени гласник број 130/22) и
- 9) Одлуку о изменама Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима (Службени гласник број 6/25).

Агенција за енергетику Републике Србије – Сектор за правне послове, 31.јануар 2025. године.

МЕТОДОЛОГИЈА

ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНЕ ПРИСТУПА СИСТЕМУ ЗА ТРАНСПОРТ НАФТЕ НАФТОВОДИМА И ДЕРИВАТА НАФТЕ ПРОДУКТОВОДИМА

(„Службени гласник РС“, бр. 93/12, 123/12, 116/14 и 4/16, 41/16- исправка, 111/17, 4/19, 130/22 и 6/25)

Пречишћен текст – незванична верзија

I. ПРЕДМЕТ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Овом методологијом се одређује метод регулације цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и метод регулације цене приступа систему за транспорт деривата нафте продуктоводима, који су засновани на оправданим трошковима пословања и одговарајућем приносу на средства уложена у ефикасно обављање енергетске делатности, елементи за које се утврђују тарифе (у даљем тексту: тарифни елементи) и начин израчунавања регулисаних цена, односно тарифа, начин обрачуна услуге транспорта нафте нафтоводима, односно деривата

нафте продуктоводима, дужина регулаторног периода као временског периода за који се израчунава цена приступа систему за транспорт нафте нафтоводима, односно деривата нафте продуктоводима, начин утврђивања оправданости трошкова, као и начин, поступак и рокови за достављање документације и врста документације коју енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима, односно транспорта деривата нафте продуктоводима, доставља Агенцији за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција).

II. МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП

Методологија се заснива на методу регулације „трошкови плус“, којом се енергетском субјекту одређује максимална висина прихода за регулаторни период, односно цена приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и цена приступа систему за транспорт деривата нафте продуктоводима, којима се обезбеђује:

- 1) покривање оправданих трошкова пословања и одговарајућег приноса на ефикасно уложена средства у обављање делатности транспорта нафте нафтоводима или транспорта деривата нафте продуктоводима, којима се обезбеђује краткорочна и дугорочна сигурност снабдевања, односно одрживи развој система;
- 2) безбедност рада система;
- 3) подстицање економске и енергетске ефикасности;
- 4) недискриминација, односно једнак положај за кориснике система и
- 5) спречавање међусобног субвенционисања између појединих делатности које обавља енергетски субјект и између појединих корисника система.

III. ПОЈМОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ

Појмови употребљени у овој методологији имају следеће значење:

Деоница нафтовода или продуктовода	Техничко – технолошка целина која служи за транспорт нафте нафтоводом или транспорт деривата нафте продуктоводом;
Максимално одобрени приход	Максималан износ прихода енергетског субјекта у регулаторном периоду којим се надокнађују сви оправдани трошкови који настају обављањем регулисане енергетске делатности и одговарајућег приноса на ефикасно уложена средства;
Тарифни елементи	Обрачунске величине на које се распоређује максимално одобрени приход енергетског субјекта који је одређен за регулаторни период у складу са овом методологијом;
Инфо-правила	Скуп енергетских и економских података систематизованих у табелама који се достављају Агенцији у циљу њеног редовног извештавања и приликом подношења одлуке о цени приступа систему на сагласност и

Регулаторни период Временски период у трајању од једне календарске године - у даљем тексту у формулама и објашњењима формула означен са т.

Остали појмови употребљени у овој методологији имају исто значење као у закону којим се уређује област енергетике.

При израчунавању према формулама у овој методологији, све вредности које се изражавају у процентима се деле са 100.

IV. ОДРЕЂИВАЊЕ МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА - ТРАНСПОРТ НАФТЕ НАФТОВОДИМА

Максимално одобрени приход енергетског субјекта се обрачунава на основу оправданих трошкова пословања и одговарајућег приноса на ефикасно уложена средства у обављању делатности транспорта нафте нафтоводима.

Оцена оправданости трошкова се врши према природи конкретног трошка сагледавањем његове сврсисходности, провером количина и цене којом је изазван конкретан трошак, упоредном анализом трошкова енергетског субјекта заснованом на подацима о трошковима у претходном периоду и трошковима енергетских субјеката који обављају исту енергетску делатност у окружењу (*benchmarking*).

IV.1. Заједнички оперативни трошкови, средства, трошкови амортизације и остали приходи

Заједничким оперативним трошковима се сматрају оперативни трошкови настали ради омогућавања функционисања енергетског субјекта који поред делатности транспорта нафте нафтоводима обавља другу енергетску делатност чија је цена регулисана или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се не сматрају енергетским делатностима, а који се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједничким средствима се сматрају средства (нематеријална улагања осим goodwill-а, некретнине, постројења и опрема) енергетског субјекта која су неопходна за функционисање енергетског субјекта који поред делатности транспорта нафте нафтоводима обавља другу енергетску делатност чија је цена регулисана или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се не сматрају енергетским делатностима, а која се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједничким трошковима амортизације се сматрају трошкови амортизације заједничких средстава настали ради омогућавања функционисања енергетског субјекта који поред делатности транспорта нафте нафтоводима обавља другу енергетску делатност чија је цена регулисана или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се не сматрају енергетским делатностима, а који се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједничким осталим приходима се сматрају остали приходи остварени ангажовањем заједничких ресурса енергетског субјекта који се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједнички оперативни трошкови, средства, трошкови амортизације и остали приходи се распоређују на делатност транспорта нафте нафтоводима за коју се утврђује максимално одобрени

приходи на друге енергетске, односно друге делатности које се не сматрају енергетским делатностима, на основу транспарентних правила (кључева) утврђених у складу са општим актом о рачуноводству и рачуноводственим политикама енергетског субјекта и објективним критеријумима.

IV.2. Обрачун максимално одобреног прихода

Обрачун максимално одобреног прихода енергетског субјекта по основу обављања делатности транспорта нафте нафтоводима, врши се применом следеће формуле:

$$\text{МОП}_t = \text{ОТ}_t + \text{А}_t + \text{ППЦК}_t * \text{РС}_t - \text{ОП}_t + \text{КЕ}_t$$

где су:

МОП_t – максимално одобрени приход по основу обављања делатности транспорта нафте нафтоводима, у периоду t (у динарима);

ОТ_t – оперативни трошкови у периоду t (у динарима);

А_t – трошкови амортизације у периоду t (у динарима);

ППЦК_t – стопа приноса на регулисана средства у периоду t (у %);

РС_t – регулисана средства у периоду t (у динарима);

ОП_t – остали приходи у периоду t (у динарима) и

КЕ_t – корекциони елемент у периоду t (у динарима).

Уколико је степен искоришћености система за транспорт нафте нафтоводима мањи од минималног степена искоришћености система, обрачунава се усклађени максимално одобрени приход енергетског субјекта по основу обављања делатности транспорта нафте нафтоводима, и то на следећи начин:

а) За системе са пројектованим капацитетом преко седам милиона тона годишње, минимални степен искоришћености система за транспорт нафте нафтоводима износи 20% а усклађени максимално одобрени приход обрачунава се применом следеће формуле:

$$\text{УМОП}_t = \text{МОП}_t * (3,00 * \text{СИТС}_t + 0,40)$$

где су:

УМОП_t – усклађени максимално одобрени приход по основу обављања делатности транспорта нафте нафтоводима у периоду t (динара) и

СИТС_t – степен искоришћености капацитета транспортног система у периоду t .

б) За системе са пројектованим капацитетом до седам милиона тона годишње, минимални степен искоришћености система за транспорт нафте нафтоводима износи 40%, а усклађени максимално одобрени приход обрачунава се применом следеће формуле:

$$\text{УМОП}_t = \text{МОП}_t * (1,50 * \text{СИТС}_t + 0,40)$$

где су:

УМОП_t – усклађени максимално одобрени приход по основу обављања делатности транспорта нафте нафтоводима у периоду t (динара) и

СИТС_t – степен искоришћености капацитета транспортног система у периоду t .

Степен искоришћености капацитета транспортног система у периоду т се израчунава на основу формуле:

$$\text{СИТС}_T = \text{ИКТ}_{T-1} / \text{ПКТ}_T$$

где су:

ИКТ_{T-1} – искоришћени капацитет транспортног система, утврђен као транспортована количина нафте у периоду т-1 (у тонама) по деоницама и

ПКТ_T – пројектовани годишњи капацитет транспортног система по деоницама (у тонама/години).

IV.2.1. Оперативни трошкови

Оперативни трошкови представљају оправдане трошкове настале по основу обављања делатности транспорта нафте нафтоводима и чине их:

- 1) трошкови материјала;
- 2) трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи;
- 3) трошкови производних услуга;
- 4) нематеријални трошкови и
- 5) део резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених, а који се исплаћују у регулаторном периоду.

У овим оперативни м трошковима садржани су и:

-оперативни трошкови средстава прибављених без накнаде и

- регулаторна накнада која чини део цене за приступ систему за транспорт нафте нафтоводима.

Регулаторна накнада се утврђује на основу формуле:

$$\text{РНТ} = 1,50\% * (\text{УОТ}_T + \text{Ат} + \text{ППЦК}_T * \text{РСТ})$$

где је:

РНТ - регулаторна накнада у периоду т (у динарима);

УОТ_T - оперативни трошкови утврђени пре укључивања трошка регулаторне накнаде у периоду т (у динарима);

Ат - трошкови амортизације у периоду т (у динарима);

ППЦК_T - стопа приноса на регулисана средства у периоду т (у %) и

РСТ - регулисана средства у периоду т (у динарима).

Обрачун регулаторне накнаде када се обрачунава усклађени максимално одобрен и приход, утврђује се на основу формуле:

$$\text{УРН}_t = 1,50\% * ((\text{УОТ}_t + \text{А}_t + \text{ППЦК}_t * \text{РС}_t) * ((\text{Д1}_t / (\text{Д1}_t + \text{Д2}_t)) * (3,00 * \text{СИТС}_t + 0,40)) + (\text{УОТ}_t + \text{А}_t + \text{ППЦК}_t * \text{РС}_t) * ((\text{Д2}_t / (\text{Д1}_t + \text{Д2}_t)) * (1,50 * \text{СИТС}_t + 0,40)))$$

где је:

УР Н_т - регулаторна накнада у случају усклађеног максимално одобреног прихода у периоду т (у динарима);

Д1_т - дужина деонице система са пројектованим капацитетом преко седам милиона тона годишње у периоду т (у km);

Д2_т - дужина деонице система са пројектованим капацитетом до седам милиона тона годишње у периоду т (у км),

а остале скраћенице у формули имају значење употребљено у овом пододељку."

IV.2.2. Трошкови амортизације

Трошкови амортизације представљају оправдане трошкове амортизације средстава која су у функцији обављања делатности транспорта нафте нафтоводима, при чему се у трошкове амортизације укључују и трошкови амортизације средстава прибављених без накнаде.

Трошкови амортизације обухватају трошкове амортизације постојећих средстава на почетку регулаторног периода и трошкове амортизације средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду.

Трошкови амортизације постојећих и средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду обрачунавају се пропорционалном методом у процењеном корисном веку трајања средстава.

Трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду обрачунавају се на основицу коју чини 50% вредности активираних нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку.

Трошкови амортизације се рачунају према следећој формули:

$$\text{А}_t = \text{АПС}_t + \text{ААС}_t$$

где су:

А_т – трошкови амортизације у периоду т (у динарима);

АПС_т – трошкови амортизације постојећих средстава у периоду т (у динарима) и

ААС_т – трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у периоду т (у динарима).

IV. 2.3. Регулисана средства

Регулисана средства представљају нето вредност нематеријалних улагања (осим goodwill-а), некретнина, постројења и опреме која су ангажована у обављању делатности транспорта нафте нафтоводима, изузимајући:

- нето вредност средстава прибављених без накнаде, као што су донације, учешће трећих лица у изградњи система за транспорт нафте нафтоводима и слично и
- нето вредност нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку, која се не активирају у регулаторном периоду или која нису оправдана и/или ефикасна.

Оправданост и ефикасност инвестиција ради потребе развоја система за транспорт нафте нафтоводима, у циљу задовољавања пораста потражње за нафтом, отклањања загушења у мрежи као и повећања сигурности и квалитета снабдевања се утврђују на основу:

- техничко – технолошких, економских и других параметара и показатеља оправданости и ефикасности улагања и
- усклађености улагања са годишњим програмом, односно планом пословања и планом развоја система за транспорт нафте нафтоводима енергетског субјекта.

Регулисана средства су основица за обрачун приноса на ангажована средства који енергетски субјект може да оствари у регулаторном периоду.

Вредност регулисаних средстава обрачунава се као аритметичка средина вредности регулисаних средстава на почетку регулаторног периода и вредности регулисаних средстава на крају регулаторног периода према следећој формули:

$$PC_T = (P_{PC_T} + K_{PC_T}) / 2$$

где су:

PC_T – регулисана средства у периоду t (у динарима);

P_{PC_T} – вредност регулисаних средстава на почетку периода t (у динарима) и

K_{PC_T} – вредност регулисаних средстава на крају периода t (у динарима).

Вредност регулисаних средстава на почетку регулаторног периода обрачунава се према следећој формули:

$$P_{PC_T} = ПНВС_T - ПСБН_T - ПНСУП_T$$

где су:

$ПНВС_T$ – нето вредност нематеријалних улагања (осим goodwill-а), некретнина постројења и опреме на почетку регулаторног периода (у динарима);

$ПСБН_T$ – нето вредност средстава прибављених без накнаде на почетку регулаторног периода (у динарима) и

$ПНСУП_T$ – нето вредност нематеријалних улагања (осим goodwill-а), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за набавку истих на почетку регулаторног периода, а која неће бити активирана у регулаторном периоду или која нису оправдана и/или ефикасна (у динарима).

Вредност регулисаних средстава на крају регулаторног периода обрачунава се према следећој формули:

$$KPC_T = PRC_T - APC_T + \Delta CUP_T - HOPC_T - \Delta CBN_T - \Delta HNCUP_T$$

где су:

APC_T – трошкови амортизације регулисаних средстава који не укључују трошкове амортизације средстава прибављених без накнаде у регулаторном периоду који се обрачунавају на начин дефинисан овом методологијом (у динарима);

ΔCUP_T – промена вредности нематеријалних улагања (осим goodwill-a), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за набавку истих у периоду t , увећана за нето вредност нематеријалних улагања (осим goodwill-a), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за набавку истих на почетку регулаторног периода, а која ће бити активирана у периоду t (у динарима);

$HOPC_T$ – нето вредност средстава која су отуђена и/или трајно повучена из употребе у периоду t (у динарима);

ΔCBN_T – промена вредности средстава прибављених без накнаде у периоду t (у динарима) и

$\Delta HNCUP_T$ – промена вредности нематеријалних улагања (осим goodwill-a), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за набавку истих, која неће бити активирана у периоду t или која нису оправдана и/или ефикасна (у динарима).

IV. 2.4. Стопа приноса на регулисана средства

Стопа приноса на регулисана средства утврђује се као пондерисана просечна цена капитала енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима.

Пондерисана просечна цена капитала је пондерисани просек стопе приноса на сопствени капитал и пондерисане просечне стопе приноса на позајмљени капитал, према пондерима од 0,4 за сопствени капитал и 0,6 за позајмљени капитал и обрачунава се пре опорезивања према следећој формули:

$$ППЦК_T = (0,4 * ЦСК_T) / (1 - СП_T) + 0,6 * ЦПК_T,$$

где су:

$ППЦК_T$ – стопа приноса на регулисана средства у периоду t (у %);

$ЦСК_T$ – цена сопственог капитала после опорезивања у периоду t (у %);

$СП_T$ – стопа пореза на добит према важећим законским прописима у периоду t (у %) и

$ЦПК_T$ – пондерисана просечна цена позајмљеног капитала у периоду t (у %).

Цена сопственог капитала после опорезивања треба да одражава специфични ризик енергетског субјекта, ризик земље и преовлађујуће услове прибављања капитала на финансијском тржишту у регулаторном периоду.

Позајмљени капитал у смислу овог пододелјка представља збир дугорочних обавеза и краткорочних финансијских обавеза којима се финансирају регулисана средства.

Цена позајмљеног капитала се рачуна као пондерисана просечна каматна стопа на укупно позајмљена средства, при чему се као пондери узимају учешћа позајмљених средстава у укупно

позајмљеним средствима. Цена позајмљеног капитала се признаје до нивоа цене обазриво и рационално позајмљених средстава.

IV. 2.5. Остали приходи

Остали приходи су приходи остварени ангажовањем ресурса намењених обављању делатности транспорта нафте нафтоводима, као што су: приходи по основу транзита, приходи од активирања учинака и робе, добици од продаје регулисаних средстава, приходи по основу издавања одобрења са условима за извођење радова у заштитном појасу цевовода, приходи по основу накнађених штета и други приходи.

IV. 2.6. Корекциони елемент

Корекциони елемент је вредносни израз (новчани износ) којим се умањује или увећава максимално одобрени приход за регулаторни период (t), за износ одступања оствареног прихода по основу реализованих тарифних елемената и регулисаних цена на које је дата сагласност за $t-2$ регулаторни период од оправданог прихода за $t-2$ регулаторни период обрачунаог на начин утврђен овом методологијом, а на основу остварених енергетских величина и вредности оправданих трошкова и осталих прихода остварених у $t-2$ регулаторном периоду, односно у претходним регулаторним периодима за које корекција није извршена.

Корекциони елемент се обрачунава према следећој формули:

$$KE_t = (ОППР_{t-2} - ОПР_{t-2}) * (1 + I_{t-2})$$

где су:

KE_t – корекциони елемент у периоду t (у динарима),

$ОППР_{t-2}$ – оправдани приход по основу обављања енергетске делатности у периоду $t-2$, обрачунао у складу са овом методологијом на основу остварених енергетских величина и вредности оправданих трошкова и осталих прихода (у динарима),

$ОПР_{t-2}$ - остварени приход по основу реализованих тарифних елемената и регулисаних цена на које је дата сагласност за период $t-2$ (у динарима),

I_{t-2} – индекс потрошачких цена у Републици Србији у периоду $t-2$, према објављеном податку органа надлежног за послове статистике (у %).

У случају из ст. 1. и 2. овог пододелака, корекциони елемент се не примењује приликом обрачуна максимално одобреног прихода за прва два регулаторна периода.

Ако енергетски субјект приликом подношења одлуке о цени приступа систему за транспорт нафте нафтоводима на сагласност Агенцији, располаже подацима о оствареним енергетским величинама и финансијским извештајима за $t-1$ регулаторни период, корекциони елемент се израчунава на основу података из $t-1$ регулаторног периода, односно претходних регулаторних периода за које корекција није извршена. У овом случају, корекциони елемент се не примењује приликом обрачуна максимално одобреног прихода за први регулаторни период.

У случају да се регулисане цене нису примењивале од почетка регулаторног периода, корекциони елемент се обрачунава само за део регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале, под условом да енергетски субјект располаже финансијским извештајима за део

регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале. Када енергетски субјекат не располаже финансијским извештајима за део регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале, остварени приход се обрачунава за део регулаторног периода у коме се нису примењивале регулисане цене, применом регулисаних цена.

Први регулаторни период у смислу овог пододељка је календарска година у којој су примењене регулисане цене тог енергетског субјекта за приступ систему, образоване у складу са законом којим се уређује област енергетике.

IV. 3. Транспорт нафте нафтоводима који садрже две или више засебних деоница

Максимално одобрени приход енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтоводом, ако систем за транспорт садржи две или више засебних деоница, обрачунава се за сваку засебну деоницу система пропорционално дужини тих деоница.

Максимално одобрени приход енергетског субјекта по основу обављања енергетске делатности транспорта нафте нафтоводима, једнак је збиру максимално одобрених прихода засебних деоница система за транспорт нафте нафтоводима.

V. ОДРЕЂИВАЊЕ МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА - ТРАНСПОРТ ДЕРИВАТА НАФТЕ ПРОДУКТОВОДИМА

V. 1. Обрачун максимално одобреног прихода

Обрачун максимално одобреног прихода енергетског субјекта по основу обављања делатности транспорта деривата нафте продуктоводима, врши се применом следеће формуле:

$$МОП_t = ОТ_t + А_t + ППЦК_t * РС_t - ОП_t + ТГ_t + КЕ_t + ПР_t$$

где су:

МОП_t – максимално одобрени приход по основу обављања делатности транспорта деривата нафте продуктоводима у периоду t (у динарима);

ОТ_t – оперативни трошкови у периоду t (у динарима);

А_t – трошкови амортизације у периоду t (у динарима);

ППЦК_t – стопа приноса на регулисана средства у периоду t (у %);

РС_t – регулисана средства у периоду t (у динарима);

ОП_t – остали приходи у периоду t (у динарима);

ТГ_t – трошкови за надокнаду губитака у систему за транспорт деривата нафте продуктоводима у периоду t (у динарима);

КЕ_t – корекциони елемент у периоду t (у динарима) и

ПР_t - припадајући део кумулиране разлике максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода за период t (у динарима).

Уколико је степен искоришћености система за транспорт деривата нафте продуктоводима мањи од 35%, обрачунава се усклађени максимално одобрени приход енергетског субјекта по основу обављања делатности транспорта деривата нафте продуктоводима према формули:

$$\text{УМОП}_t = (\text{МОП}_t - \text{ТГ}_t) * (2,28 * \text{СИТС}_t + 0,20) + \text{ТГ}_t$$

где су:

УМОП_т – усклађени максимално одобрени приход по основу обављања делатности транспорта деривата нафте продуктоводима у периоду т (у динарима);

СИТС_т – степен искоришћености капацитета транспортног система продуктовода у периоду т, који се израчунава на основу формуле:

$$\text{СИТС}_t = \text{ИКТ}_{t-1} / \text{ПКТ}_t$$

где су:

ИКТ_{т-1} – искоришћени капацитет транспортног система, утврђен као транспортована количина деривата нафте у периоду т-1 (у тонама) и

ПКТ_т – пројектовани годишњи капацитет транспортног система продуктовода (у тонама/години).

V. 1.1. Трошкови за надокнаду губитака

Висина трошкова за надокнаду губитака у систему за транспорт деривата нафте продуктоводима се утврђује на основу следеће формуле:

$$\text{ТГ}_t = \Gamma_t * \text{ЦГ}_t$$

где су:

ТГ_т – трошкови за надокнаду губитака у периоду т (у динарима),

Γ_т – количина деривата нафте потребна за надокнаду губитака у периоду т (у тонама),

ЦГ_т – пондерисана просечна оправдана набавна цена деривата нафте у периоду т (у динарима/тони).

Количина деривата нафте потребне за надокнаду губитака у периоду т се израчунава према следећој формули:

$$\Gamma_t = \text{КИ}_t * \text{СГ}_t / (1 - \text{СГ}_t)$$

где су:

КИ_т – количина деривата нафте која се испоручује из система за транспорт деривата нафте продуктоводима у периоду т (у тонама) и

СГ_т – оправдана стопа губитака деривата нафте у периоду т (у %).

Оправдана стопа губитака деривата нафте у регулаторном периоду, одређује се на основу: остварених стопа губитака деривата нафте у последње три године, анализе стања система и упоредне анализе остварених стопа губитака других продуктовода у окружењу (benchmarking).

V. 1.2. Припадајући део кумулиране разлике максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода

За сваки регулаторни период утврђује се разлика између максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода, све док се први пут не оствари степен искоришћености продуктовода од 35%.

У регулаторном периоду у коме енергетски субјект оствари степен искоришћености продуктовода од 35%, утврђује се кумулирана разлика максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода за највише пет претходних регулаторних периода усклађених за индекс потрошачких цена у Републици Србији применом следеће формуле:

$$\begin{aligned}
 КР_T = & P_{T-1} * (1+I_{T-1})+ \\
 & P_{T-2} * (1+I_{T-2}) * (1+I_{T-1})+ \\
 & P_{T-3} * (1+I_{T-3}) * (1+I_{T-2}) * (1+I_{T-1}) + \\
 & P_{T-4} * (1+I_{T-4}) * (1+I_{T-3}) * (1+I_{T-2}) * (1+I_{T-1})+ \\
 & P_{T-5} * (1+I_{T-5}) * (1+I_{T-4}) * (1+I_{T-3}) * (1+I_{T-2}) * (1+I_{T-1})
 \end{aligned}$$

где су:

$КР_T$ – кумулирана разлика максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода за период t (у динарима);

P_T - разлика максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода у периоду t (у динарима) и

I_T – индекс потрошачких цена у Републици Србији у периоду t , према објављеном податку органа надлежног за послове статистике (у %).

Припадајући део кумулиране разлике максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода утврђује се применом следеће формуле:

$$ПР_T = 0,2 * (ОТ_T + А_T + ППЦК_T * РС_T - ОП_T + ТГ_T + КЕ_T),$$

Ако је $ПР_T$ израчунат по претходној формули већи од $КР_T$ ($ПР_T > КР_T$) онда је $ПР_T = КР_T$

где је:

$ПР_T$ - припадајући део кумулиране разлике максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода за период t (у динарима).

У наредном регулаторном периоду кумулирана разлика максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода обрачунава се према формули:

$$КР_{T+1} = (КР_T - ПР_T) * (1 + I_T).$$

Поглавље IV. ОДРЕЂИВАЊЕ МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА - ТРАНСПОРТ НАФТЕ НАФТОВОДИМА уводни део; одељак IV.1. Заједнички оперативни трошкови, средства, трошкови амортизације и остали приходи; поделјци IV.2.1, IV.2.2, IV.2.3, IV.2.4, IV.2.5. и IV.2.6. У одељку IV. 1. Обрачун максимално одобреног прихода и одељак IV. 3. Транспорт нафте нафтоводима који садрже две или више засебних деоница - који се односе на одређивање максимално одобреног прихода енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима, сходно се, примењују на одређивање максимално одобреног прихода енергетског субјекта у обављању

делатности транспорта деривата нафте продуктоводима, осим за обрачун регулаторне накнаде када се обрачунава усклађени максимално одобрен и приход, који се обрачунава на основу формуле:

$$УР Нт = 1,50\% * ((УОТт + Ат + ППЦКт * РСт) * (2,28 * СИТСт + 0,20)).$$

VI. ТАРИФНИ ЕЛЕМЕНТИ

Тарифни елементи су обрачунске величине ове методологије на које се распоређује максимално одобрени приход енергетског субјекта који је одређен за регулаторни период.

Тарифни елемент за транспорт нафте нафтоводима је „енергент“.

Тарифни елемент „енергент“ је укупна годишња количина нафте која се транспортује корисницима система за транспорт нафте нафтоводима и изражава се у тонама.

Тарифни елемент за транспорт деривата нафте продуктоводима је „енергент“.

Тарифни елемент „енергент“ је укупна годишња количина деривата нафте која се транспортује корисницима система за транспорт деривата нафте продуктоводима и изражава се у тонама.

Ако систем за транспорт нафте нафтоводима, односно систем за транспорт деривата нафте продуктоводима, садржи две или више засебних деоница, тарифни елемент „енергент“ се утврђује за сваку деоницу.

VII. РАСПОДЕЛА МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА НА ТАРИФНИ ЕЛЕМЕНТ

Максимално одобрени приход, односно усклађени максимално одобрени приход енергетског субјекта, распоређује се на тарифни елемент „енергент“.

Тарифни елемент за транспорт нафте нафтоводима „енергент“, утврђује се на основу података о планираним количинама транспорта нафте нафтоводима из Енергетског биланса Републике Србије, односно на основу података који служе за његово доношење или уговорених количина транспорта нафте нафтоводима транспортера и корисника транспортног система за регулаторни период.

Тарифни елемент за транспорт деривата нафте продуктоводима „енергент“ утврђује се на основу података о планираним количинама транспорта деривата нафте продуктоводима из Енергетског биланса Републике Србије, односно на основу података који служе за његово доношење или уговорених количина транспорта деривата нафте продуктоводима транспортера и корисника транспортног система за регулаторни период.

VIII. ТАРИФЕ

За тарифни елемент „енергент“ утврђује се тарифа „енергент“.

Тарифа „енергент“ за транспорт нафте нафтоводима се израчунава као количник припадајућег дела максимално одобреног прихода енергетског субјекта за сваку засебну деоницу система, обрачунатог у складу са овом методологијом и количине нафте која се транспортује одговарајућом деоницом у регулаторном периоду.

Тарифа „енергент“ за транспорт деривата нафте продуктоводима се израчунава као количник припадајућег дела максимално одобреног прихода енергетског субјекта за сваку засебну деоницу система, обрачунатог у складу са овом методологијом и количине деривата нафте која се транспортује одговарајућом деоницом система у регулаторном периоду.

Тарифа „енергент“ једнака је за све кориснике сваке засебне деонице система за транспорт нафте нафтоводима, односно система за транспорт деривата нафте продуктоводима.

Тарифа „енергент“ за транспорт нафте нафтоводима исказује се у динарима по тони на 100 km и утврђује се за сваку засебну деоницу система.

Тарифа „енергент“ за транспорт деривата нафте продуктоводима се исказује у динарима по тони и утврђује се за сваку засебну деоницу система.

IX. НАЧИН ОБРАЧУНА УСЛУГЕ ТРАНСПОРТА

Услуга транспорта нафте нафтоводима се обрачунава на основу тарифа за сваку засебну деоницу система за транспорт нафте нафтоводима и транспортоване количине нафте на тој деоници, а према конкретној дужини деонице на којој је нафта транспортована.

Услуга транспорта деривата нафте продуктоводима се обрачунава на основу тарифа за сваку засебну деоницу система за транспорт деривата нафте продуктоводима и транспортоване количине деривата нафте на тој деоници.

Начин обрачуна услуге транспорта нафте нафтоводима, односно транспорта деривата нафте продуктоводима уређују енергетски субјект и корисник система, у складу са законом, правилима о раду система за транспорт нафте нафтоводима, односно правилима о раду система за транспорт деривата нафте продуктоводима и овом методологијом.

Ако се у току обрачунског периода промене тарифе, услуга транспорта нафте нафтоводима, односно деривата нафте продуктоводима се обрачунава применом нових и до тада важећих тарифа у обрачунском периоду према стварно испорученим количинама за енергент.

X. НАЧИН, ПОСТУПАК И РОКОВИ ДОСТАВЉАЊА ПОДАТАКА И ДОКУМЕНТАЦИЈЕ И ПРОМЕНА ЦЕНЕ ПРИСТУПА СИСТЕМУ

X.1. Документација и рокови за достављање

Енергетски субјекат Агенцији доставља:

- 1) податке и документацију у складу са прописом којим се утврђује начин, поступак и рокови вођења књиговодствених евиденција, спровођење раздвајања рачуна по делатностима и достава података и документације за потребе регулације;
- 2) попуњене табеле инфо правила за израчунавање цене приступа систему за пренос електричне енергије које се објављују на сајту Агенције (www.aers.rs) (уз захтев за давање сагласности на одлуку о цени приступа систему за пренос електричне енергије и на захтев Агенције);
- 3) попуњене табеле инфо правила за редовно извештавање које се објављују на сајту Агенције у складу са динамиком дефинисаном у табелама и
- 4) друге податке и документацију на захтев Агенције, у складу са Законом.

5)

X.2. Начин достављања

Податке и документацију из одељка X.1. ове методологије енергетски субјект доставља у писменој форми, потписане од стране овлашћеног лица, а попуњене табеле инфо правила и у електронској форми на e-mail адресу Агенције.

X.3. Измена цене приступа систему на захтев Агенције

Уколико на основу достављених података и документације из одељка X.1. ове методологије, Агенција у обављању послова из своје надлежности утврђене Законом, утврди да енергетски субјект за транспорт нафте нафтоводима, односно деривата нафте продуктоводима, применом регулисаних цена остварује приходе који су већи од оправданог прихода који се добија применом ове методологије, енергетски субјект дужан је да на захтев Агенције, у року од 30 дана од дана пријема тог захтева, поднесе нови захтев за давање сагласности на одлуку о цени приступа систему за транспорт нафте нафтоводима, односно приступа систему за транспорт деривата нафте продуктоводима са одлуком о цени.

X.4. Неуредност захтева

Сматра се да захтев за давање сагласности на одлуку о цени приступа систему за транспорт нафте нафтоводима, односно на одлуку о цени приступа систему за транспорт деривата нафте продуктоводима са одлуком о цени, није поднет, уколико документација из одељка X.1. ове методологије није достављена Агенцији у роковима и на начин утврђен овом методологијом.

XI. ПРИМЕНА МЕТОДОЛОГИЈЕ

До првог образовања цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима у складу са одредбама ове методологије, примењиваће се цене енергетског субјекта које су, у складу са законом, образоване и биле примењене за тарифни став „енергент“, на дан ступања на снагу ове методологије.

Услуга транспорта нафте нафтоводима за једног корисника система, до првог образовања цена приступа систему за транспорт нафте нафтоводима у складу са одредбама ове методологије, обрачунаваће се за обрачунски период на основу цена по тарифном ставу «енергент», у складу са одредбама чл. 7. и 8. Тарифног система за приступ и коришћење система за транспорт нафте нафтоводима и транспорт деривата нафте продуктоводима („Службени гласник РС», број 1/07).

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УШЛЕ У ИНТЕРНО ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Одлука о изменама Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима („Службени гласник РС», број 130/2022) објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2023. године. године (види тачку 2. Одлуке - 130/2022-42).

Одлука о изменама Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима („Службени гласник РС”, број 6/2025) објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и ступа на снагу осмог дана од дана објављивања.